

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

Cap. XVII. Magnum Regnum Bohæmiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13167

	IN SCLAVONIA, <i>en</i>	} Pars dicta IMPERIALIS, de quâ ibidem.
	<i>Esclauonie, ou Vvindischand.</i>	
PER-	IN I-	} Tergeste: <i>Trieste</i> , vrbs ad mare. Pedena: <i>Pedena</i> , cuius vina celebrantur. Fanum S. Ioannis: <i>S. Iuan de Duino</i> , Comitum <i>de la Tour</i> , qui tamen vassali sunt Tirolen- fium. Pucinum: <i>Pisino</i> , vnde vinum Liuiæ Augustæ. Cosliacum: <i>Cosliaco</i> . Lupoglanum: <i>Lupoglano</i> . Renzanum: <i>Renzano</i> , ad Fl. Virpachum, <i>Vrpach</i> . Dorum: <i>Doremberg</i> , seu <i>Dornberg</i> . Vipaum: <i>Vipao</i> , ad Fl. cognominem. Fanum S. Archangeli: <i>S. Anzolo</i> , seu <i>S. Ar-</i> <i>changelo</i> . Coma: <i>Comen</i> . C O- } Goritia, olim Iulium Carnicum : MIT. } <i>Goritz</i> , seu <i>Gortz</i> . G O- } Gradiscia: <i>Gradiscie</i> , arx munitissi- RIEN- } ma, & totius regionis tutela ad S I S } Fl. <i>Lisanzo</i> .
	STRIA	
MIX-	IN	
	FORO-	
TÆ.	IULIO	
	an Frioul.	

CAPVT XVII.

Magnum Regnum Bohemia.

AGGREDIMVR Germaniæ partē, magnum olim Hærescan Seminarium, & vnde magna labes in vicinas Prouincias, cruentissima plerumque bella in circumpositos populos sparsa sunt. Hinc enim Hussitæ, hinc Taboritæ, hinc Zisca ille Catholicorum terror, & qui ad eum continuandum pellem suam pro timpano satis esse putauit. Dicta est Bohæmia à Boiis Gallis qui eam olim occuparunt, vt suprâ monuimus in antiquâ Germaniâ. Frosardus dum loquitur de huius Rege cæso in pugnâ Cressiacâ vocat *Behaigne*, nos antiquæ voci magis congruè *la Boheme*, indigenæ *Czeska-zeme* à Czecho quodam Principe. Regio tota hæc fe-

racissima, in eaque nihil ad vitam deest præter Sal ex Bauariâ huc conuehendum. Viri omnes pugnaces sunt, & hîc olim etiam virgines militabant. In Austriacam Domum hoc tandem regnum deuolutum est, contranitente frustra Principe Palatino, qui omniditione suâ spoliatus est, cùm tantùm ad Pragam semel victus esset. Porrò hoc regnum conficitur ex Bohæmiâ, Morauia, Silesia, Lusatia.

MORAVIA à Morauo Fluuio nomen habet, Germanicè *Marhe*, quod etiam regioni nomen. Fuit olim Regnum ac satis florens sub Imperio Constantinopolitano; sed Imperio per Carolum magnum in Occidente reparato sensim defecit, & variante fortuna mox Polonis, mox Hungaris, mox Bohæmis cessit, in quorum ditio- ne tandem remansit. Regio feracissima, in quam olim grassata est Hussitarum hæresis, & deinde Hæreseos fæces omnes confluxerunt; sed ab annis aliquot respirare cœpit: iam paret Austriaco.

SILESIA nomen accepisse dicitur ab Elysiis populis qui pars erant Lygiorum vt supra monuimus. Hinc Equites fortissimi, Ottomanorum infensissimi hostes. Olim ea regio Polonici iuris fuit, sed cùm indigenæ se spretos putarent, spontè ad Bohæmos ante trecentos annos defecerunt. Nunc Austriam Dominû agnoscunt.

LVSATIA ita dicta est à saltibus quos Slauï vocant *Luzi*, est autem hæc regio Bilinguis, hîc Slauicè quidam, hîc Teutonicè loquuntur: dicitur aliter Marchia Orientalis, quia olim Marchionis Misniæ fuit, sed à Bohæmis vi occupata est: attamen ab anno 1623. Saxoni ab Imperatore reddita est, ob rem benè nauatam in bello Bohæmico.

§. I. *Bohæmia, seu Boiohæmia, la Prouince de Boheme, Bohemicè Czeska-Zem.*

NVM. I. *Iurisdictiones Prouinciales, seu Regie, vulgò Kraiß.*

PRAGEN- SIS <i>de Prague,</i> Pragens-ko.	}	PRAGA: <i>Prague</i> , ad Fl. Vultanam, seu Muldauiâ, <i>la Mulde</i> , vrbs amplissima, seu potiùs triplex, antiqua, noua, & parua: dicta esse perhibetur à voce Sclauica <i>Prab</i> , quæ <i>limitem</i> sonat, de quâ multæ fabellæ circumferuntur.
--	---	---

- GAVRZIMENSIS** { **CAVRZIMA**: *Kaurzim*, sic dicta quia fumo eius conditor signum aliquando dedit.
Colina, seu Colonia Bohæmica à *Coli*, seu sudibus dicta, & per ludibrium Iudæorum nidus.
de Kaurzim, Broda Bohæmica: *le gué des Bohémiens*, vulgò *Dvithsheonbrod*, à vado cruentato in pugna civili.
Kaurzisko.
- HRADECIENSIS** { **HRADECIVM** Regina: *Hradetz*, Germanis *Greiz*, ad confluentias Albis & Aquilæ, seu Vorlices *Vorlitz*, dotalis Regina: est: à *muniendo* nomen accepit.
de Hradetz, Iaromierza: *Iaromierz*, vbi Albis Vpam fluuiolum haurit, à Iaromiro Principe.
Hradesko. Bydzouium: *Bydchoffa*, à Byzo conditore.
Duurum, seu Curia Regina, *Duuro*: sic dicta quia hic Regina conuentus suos agebant.
- CHRVDIMENSIS** { **CHRVDIRA**: *Chrudim*, à Chrudo conditore, aliter *Alta-Mysa*, à sylvâ candidâ: *Policzkam* denique à tendiculis vocatam nonnulli scribunt.
Mons Cunaci: *Kunetieska*, propugnaculum munitum.
de Chrudim, Brundisium, seu Brundusium & Brandeisum: *Brandeis*, ad Fl. Vorlicem.
Chrudimsko. Pardubica arx: *Pardibik*, cum splendido egregieque munito oppido, vnde commune proverbium, splendet instar Pardubicij.
- CZASLAVIENSIS** { **CZASLAVIA**: *Czaslauu*, à Czaslauo conditore contra Moravorum excursiones excitata, in quâ sepultus Dux Hussitarum Zisca.
Cutna: *Kutnabor*, seu *Hora*, Germanis *Cuttemberg*, prima post Pragam vrbs Bohæmiæ, à *Fodinis Scalpis* nomen accepit, Academia illustris.
de Czaslauu, Broda Teutonica: *Gué des Allemanx*, vulgò *Niemetzke-Brod*, ad Fl. Sarzauam à prædonibus Teutonicis nomen habet.
Czaslauisko.
- BRECHY.** { **BVDIEGOVICIVM**: *Budueis*, aliter *Budiegouicæ*, egregie munita ad Vultauam Fl. vrbs admodum Catholica.

- NIENSIS } Taborum : *Tabor*, seu vt scribunt eius ciues
Hradstie Hori Tabor, hoc est castrum montis
 Tabor, ab Hussi discipulis castrum conditum,
 bellis Bohæmicis celeberrima vrbs, maximè ob
 Ioan. Ziscam, aliter de *Trosnoun*, ad Fl. *Lut-*
zuice auriferum.
- de Brechyn. } Tyna : *Dein*, seu *Tbein*, ad Fl. Vltauam.
 Rosenberga : *Rosenberg*, vnde familia potentissima.
 Henrici Hradecium : *Hradetz Henry*, seu Noua
 Brechynsko. } Domus, vrbs ampla, cum Collegio Soc. nostræ.
 Bechynia : *Bechyn*, arx munitissima à primis olim
 regibus condita, bello Taboritano nota, no-
 men dedit regioni.
- V L T A- } SEDESSÆ : *Sedlezan*, primarium oppidum huius
 VIENSIS } tractus, non tamen regia vrbs.
 de Vltauu, } Neueclouum : *Neuecklouu*, quod communi parce-
 Wltauuf- } mia etiam Dæmoni exosum dicitur; de quo
 ko. } multa fabulosè indigenæ narrant.
- PODE- } BERAVNA : *Berauu* Bohæmis, Germanis *Berne*, ad
 BROD- } Fl. *Misam*, sic dicta à latronibus hîc insidentibus,
 CENSIS } antea *Slauuossoun*.
 de Podebrod, } Carlostena : *Karlstein*, arx inexpugnabilis à Carolo
 Podbrosko, } Cæfare condita, & dicta anno 1348. vbi Coro-
 na, & ornamenta Regni nunc seruantur.
- P R A- } PISECA : *Pisek*, ad Vatauam Fl. *le Votauæ*, malè à
 CHENSIS } Bucquouio nostro seculo accepta.
 de Prach-n, } Suffice, seu Suticium : *Sussek*, à purgatoribus auri
 Prakensko. } nomen habuit.
 Vodnana : *Vodnani*, Germanicè *Budna*, ad Fl. *Bla-*
 uicem.
- PILSNEN- } PILSNA : *Pilsen*, vrbs lauta Hussitarum bello cla-
 S I S } rissima.
 de Pilsen, } Clatouia, vel Glatouia : *Glatauu*.
 Pilsensko, } Tufta : *Tauff* Germanicè, *Domazlice* Bohæmis, ab
 Othone condita in syluâ versus Bauariam.
 Argentina Bohæmica : *Meiss* Germanis, Bohæmis
Strzibro.

- LVCEN-**
SIS, VEL
ZATE-
CENSIS
de Zatek,
Ziateksko.
- RACOV-**
NICEN-
SIS
de Racoun,
Racounif-
ko.
- SLANEN-**
SIS
de Schan,
Schansko.
- LITO-**
MIERZI-
CENSIS
de Leutzme-
ritz, Lito-
mierzisko.
- BOLES-**
LAVIEN-
SIS
de Boleslau,
Boleslauuf-
ko.
- ZATECIVM, seu Lucum: *Zatek*, Germanicè *Satz*,
ad Fl. Egrum, vel Oegrum, vulgò *Ohrzes*.
Mosta, seu Pons, Germanicè *Bruch*, seu *Bryk*,
Hungaricè *Moft*, ad Fl. Bilinam.
Launa: *Launy*, ad Fl. Oegrum à latronibus dicta
ex pago vrbs.
Cadana: *Cadan*, cuius ceruiffa laudatur.
Catharinæ mons: *Catharinaberg*.
- RACOVNICVM, seu Racona: *Racoun*, seu *Racounik*,
nomen habet à Cancro *Rak*, eius insigni.
Krzinodadum, Germanis *Burg-leyfa*, career viro-
rum magnorum, vbi & Regia suppellex affer-
uatur, infra arcem oppidum Strassecium *Straf-*
sik.
- SLANA: *Schtan*, ob fontem falsum Bohæmicè
Schlanci-Vrch, hoc est mons falsus, quia ex eo
monte fons falsus erumpit.
Veluarium, seu Veluaræ: *Vveluary*.
Specula mons: *Zrzit*, in cuius vertice ædicula S.
Georgij, vbi prima regni comitia celebrata sunt.
- LITOMIERZICÆ: *Leutzmeritz*, seu *Leitomeritz*.
Germanis, Hungaris *Litomierz* à Litomiero con-
ditore: huius vina celebrantur.
Vsta: *Austig*, Germanis *Ausfy*, vel *Vssy*, ad Albim
pugna inter Germanos, & Bohæmos incluta.
Melnikum: *Melnik*, arduo in colle sita ad Albim.
- NYMBVRGVN: *Nymbourg*, antea *Suini-broda* di-
cta, ad Albis, & Merlinæ confluentias.
Boleslauia vetus: *Boleslau*, ad Albim in vmbilico
Bohæmiæ, à Boleslao Sæuo exornata.
Boleslauia noua in colle *Hrobka*, à Boleslao Leni,
vel Pio condita ad Giferam Fl.
Montes Gigantum: *R-benzal*, sic dicti, quia per
Cacodæmones infestantur, aliter Niuosi nomi-
nantur.

NUM. 2. Iurisdictiones Limitaneæ.

COMITATUS GLADSCANVS <i>Comté de Glatz, Clatzko.</i>	}	GLACIVM: <i>Glatz</i> , seu <i>Cladsko</i> , à trabe nomen accepit, quia hîc trabes deponerantur. In colle habet arcem, & hâc Fl. Nyssa irrigat: modò Bohæmici, modò Polonici iuris.
HEBANA Pro- uincia, seu OE- GRANA, <i>Territoi- re d' Eger, Hebsko.</i>		OEGRÆ: <i>Eger</i> , in regione fœcundissimâ ubi horti peramœni ad Fl. cognominem: hîc Comitia sæpe celebrata sunt.
LOCTENSIS TRACTVS <i>Territoire d' Elbogen, Loketsko.</i>	}	LOCTA, seu Cubitus <i>Loket</i> Bohæmicè, <i>Elbogen</i> Germanicè, cum arce in colle, planè inexpugnabilis, montibus vndique vallata, ad Fl. <i>Eger</i> .
		Thermæ Carolinæ: <i>Vvary</i> , ubi aquæ vehementer calidæ, & salutare. Hic tractus ex Palatinatu Bauariæ decerptus est.

§. 2. Silesia la Silesie, Germanicè Schlesien.

NUM. 1. Inferior diuisa in octo Ducatus, & tres Comitatus.

DUCATUS CROSS- SENSIS	}	Crossa: <i>Crossen</i> , ubi Fl. <i>Bober</i> cadit in <i>Oderam</i> : <i>Oder</i> autem <i>Sclauicè</i> est <i>Fiber vn Castor</i> , qui in hoc Fluvio capitur: oppignerata est <i>Brandeburgico</i> , neque redempta ad hoc vsque tempus.
DUCA- TVS		Glogauia maior: <i>Gros-Glogau</i> , hoc est <i>le grand Glogau</i> , sita est ad Fl. <i>Viadrum l' Oder</i> , & eius partem sibi <i>Polonus</i> vendicat.
GLO- SO- VIEN- SIS	}	Gurauia: <i>Gurauu</i> , in regione admodum riguâ collocata.
		<i>Bolkouitia</i> : <i>Bolkowitz</i> , in montanis sita.
in 7. circu-	}	<i>Sprotauia</i> : <i>Sprottan</i> , ubi metallicæ ferri nobiles ad Fl. <i>Sprotam</i> , <i>Sprota</i> .
		<i>Fristadiû</i> , seu <i>Eleutheropolis</i> nomen habet à liberis cæpis & patribus: <i>Fristad</i> , ad eâ <i>Sal</i> effoditur ad Fl. <i>Siger</i> .

- Ios, & Domini-
nium. { Grunberga: *Grunberg*, inter montes iacet.
Schuuiubusina: *Suuiubusin*, ad Fl. Obram *Bolen*, seu *Faul*.
- DOMINIUM BEUTHENSE } Beutha: *Beuthen*, ad Fl.
Oderam.
- DVC. SA- { Saganum: *Sagan*, ad Fl. *Queiss*, vbi miscetur cum
GANENSIS { *Bober*.
- DVC. LI- { Lignicia: *Lignitz*, ad confluentias *Katzbach*, &
GNICIENSIS { *Deichzæ*.
Lubena: *Luben*, ad Fl. *Kaltebrach*.
- DVCAT. { Iaurauia: *Iauer*, cum castro vbi commoratur Præ-
IAVRA- { fectus qui hunc & Suuidiuensem Ducatum
VIENSIS { administrat.
- DVC. VOLA- { Volauia: *Volauy*.
VIENSIS { Leubusium: *Leubus*, ad Oderam Fluium.
- DVC. OLS- { Olsna: *Olse*.
NENSIS { Villa Bernardi: *Bernstad*, ad Fl. *Veide*.
- DVCA. { DIOEGESIS { Neoforum: *Neumark*, in loco valde
VRA- { NEOFORENSIS { ameno collocatum.
- TISLA- { DIOEC. { VRATISLAVIA: *Breslau*, totius Silesiæ Me-
VIEN- { VRATIS- { tropolis ad Fl. Oderam vbi Olauam reci-
SIS, in { LAVIEN- { pit; castrum habet dictum *Keisersfort*, & in
3. Dic- { SIS { eâ Prouinciæ Comitia celebrantur.
- ceses & { DIOEC. NAMS- { Namslauia: *Namslau*, in Insula Fl.
Iurisd- { LAVIENSIS { Vidæ.
ctio-
nem. { DISTRICTVS CAN- { Cantia: *Kanth*, ad Fl. *Polf-*
TIENSIS { *nitz*.
- COMITATVS TRACHEM- { Trachemberga: *Trachemberg*, ad
BERCENSIS { Fluiolum *Bartsch*.
- COMITATVS MI- { Militfcha: *Militfch*, ad Fluiolum
LITSCHENSIS { *Bartsch*.
- COMITATVS VAR- { Vartemberga: *Vartemberg*, ad Fluium
TEMBERGENSIS { *Veidam*.

NVM. 2. Superior in nouem Ducatus & Comitatum unum.

- DVCATVS SVVID- { Suuidnia: *Schuneidnitz*, ad Fluum *Ve-*
NIENSIS { *stritz*.
- DVC. BREGENSIS { Brega: *Brieg*, ad Oderam.
- DVC. MVNSTER- { Munsterberga: *Munsterberg*, ad Fluuio-
BERGENSIS { lum Olam.
- DVCAT. { Grotkauia: *Groskau*.
GROTKA- { Niffa: *Neisse*, ad confluentias Bielæ, & Niffæ, Episco-
VIENSIS { pi Vratislauiensis vrbecula.
- DVC. CAR- { Carnouia olim, postea Iegerndorffia, *Iegerndorff*,
NOVIEN- { cum superbo castro ditionis Brandeburgicæ, ad
SIS { Oppam Fl.
- DVCAT. OPPA- { Oppauium: *Troppan*, ad prædictum am-
VIENSIS { nem.
- DVCAT. { Oppolium: *Oppelen*, ad Fl. Oderam.
OPPO- { Glogauia minor: *le petit Glogau*, vulgò *Klein Glogau*, ad
LIENSIS { Fluuiolum *Brudnik*.
- DVC. RATI- { Ratiboria: *Ratibor*, ad Fluum Oderam, vrbe-
BORIENSIS { cula cultissima.
- DVC. TESCHI- { Teschina: *Teschen*, ad Fluum Elsam, qui post-
NENSIS { ea præcipitat in Oderam.
- COMITATVS PLES- { Plessa: *Plessa*, ad Fluum Vistulam, *le*
SENSIS { *Veixel*.

§. 3. *Morauia* la *Morauie*, Germanis *Merhe*, ubi tres *Du-*
catus Olomucienfis d' *Olmutz*, *Brunensis* de *Brinn*, *Znoy-*
mensis de *Znaim*, de quorum limitibus, & oppidis non
constat nobis.

OC. { OLOMVCIVM: *Olmutz*, antea *Volograd* dicta, ad Fl.
Morauum *Marhe*, in Insulâ quam hic efficit, vrbs
Episcopalis, quibusdam Metropolis, & munita, to-
tiusque *Morauie* primaria.

- Bruna: *Brin*, Bohæmis *Brno*, ad Fl. *Suartzabe*, quibusdam Metropolis, in ea domus, quæ regionis dicitur, in quâ Comitia celebrantur.
- C I- Znoymum: *Znaim*, vrbs regia ad Fl. *Tein*, seu *Teie*.
 Gihloua: *Iglauu*, vrbs quoque regia ad Fl. *Iglam*.
 Treboua: *Tribau*.
- DEN- Prefnitia: *Presnitz*, à Gabore ante aliquot annos occupata.
 Viskouia: *Viskou*.
 Slaukouia: *Austerlitz*.
 Canitia: *Kaunitz*, cum suo castro.
- T A- Kygouia: *Geyen*.
 Hodoniga: *Goding*, vrbs munitissima ad Morauam.
 Fanum S. Nicolai: *Nielansbourg*, aliter *Nichsburg*, in monte & in limite Austriaco, ad quam caput Anabaptistarum diu vixit.
- L I S Miseritia ad Oslauam Fl. *Meseritz sur l'Oslau*.
 Hradista: *Hradisch*, & *Hradiste*, in Insulâ Morauæ Fluvij.
- O- Hranice: *Vviskirch*, ad Fl. *Beczunam*.
 Littouela: *Litta*, ad Fl. *Morauum*.
 Nouostadium: *Neuustad*, vrbs regia.
- RIEN- Godstena: *Godstein*, in limite Bohæmico ad montes.
 Meseritia ad Beczunam Fl. *Meseritz sur le Beczum*.
- T A- Holoskouia: *Holoskon*.
 Fristachum: *Fristach*.
- L I S Veselia: *Veseli*, ad Morauum, vbi multis Insulis implicitus eluctatur iste fluuius.

§. 4. *Lusatia* la *Luface*, Germanicè *Laufnitz*.

- BVBESIA, seu Budissina: *Bautzen*, ad Sueuum Fl. vulgò *Sprée*, vbi prorex degere solet.
- SVPE- GORLITIVM: *Gorlitz*, à quibusdam credita primatia, munitissima ciuitas ad Fl. *Nissam* inter paludes sita: Academiam illustrem habet. Adiacet vrbi mons *Landzkron*, specula regionis.
- Moska caput Comitatus, castrum in rupe: *Moska*.

- Richenbachium: *Richenbach*.
 Zittauium: *Zittau*, oppidum permunitum ad Nissæ Fl. ferè initia.
 Lauba: *Lauben*, ad Fluuiolum *Lauben*, qui mox cadit in *Queiss*.
Hanse Camentium: *Camenz*, locus satis munitus.
Lusace. Libauia: *Libau*, aliter *Lieba*, ad Fluuiolum *Liebesch*.
 Coninsberga: *Kinsberg*, seu *Konigsbrak*, ad Fl. *Polnitz*, Comitatus caput in Misniam inserti, aut ei adiuncti.
 ZDIARVM, seu Soraua, *Sorauu*, versus Saganum, Metropolis huius tractus.
 Guba: *Guben*, ad confluentias Nissæ & Lupæ.
 Cotbusium: *Cotbus*, ad Fl. Sueuum *Spée*.
Basse Forstia: *Forst*, vrbecula in Insulâ Nissæ Fl.
Lusace. Sommerferdia: *Sommerferd*, ad initia Fl. Lupæ.
 Spremberga: *Spremburg*, in Insula Fluuij *Spree*.

CAPVT XVIII.

Magna Saxoniam in genere.

QVOMODO aliàs dicti fuerint Saxones in antiquâ Germaniâ notauimus: in præsentia obseruabimus, ita dictos videri à Saxonibus populis Scythiæ, qui è suis regionibus digressi & Asiam, Europamque peruagati ibidem quieuisse creduntur: non desunt autem qui à Saxis propter asperitatem, aut à Gladiolis quos patriâ linguâ *Saxa* vocabant nuncupatos esse arbitrentur, vt multas alias fabellas hîc omittam. De iis legatur Albertus Kranzius sub initium suæ Saxoniam, & Nicolai Cisneri ad eundem præfatio, vbi de Saxonum moribus, atque republicâ multa leges. Hoc tempore vino & ebrietati deditissimi sunt; equites ferocissimi. Iure suo vtuntur quod Saxonicum nuncupatur, ex quo etiam aliquid Poloni, Silesij, & Lithuani decerpserunt. In Saxoniam iam rerum potiuntur sequentes Principes, quos tibi proponere, & singulos ad suas familias reuocare studuimus, quoniam hinc ambages multæ & tenebræ rebus Geographicis offunduntur.